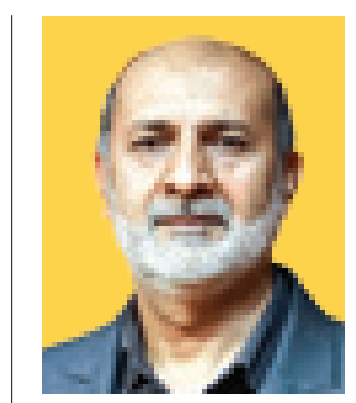
یادداشت

آمادگی برای نبرد تدبیر برای پایان جنگ

رسول سنائی‌راد
کارشناس سیاسی

پس از دیدار رئیس ستاد کل نیروهای مسلح و فرماندهی قرارگاه مرکزی خاتم‌الانبیا(ص)، فرمانده کل ارتش و فرمانده کل سپاه با فرمانده معظم کل قوا حفظه‌الله تعالی، معظم‌له دستورات راهبردی و مهمی را به آنان ابلاغ فرمودند که خروجی آن را می‌توان آمادگی رزمی هوشمندانه و همه‌جانبه برای بازدارندگی حداکثری در مقابل دشمنان جنایتکار امریکایی و صهیونی به حساب آورد.

آمادگی‌هایی که زمینه تحمیل زمان و شرایط پایان جنگ توسط نیروهای مسلح و ملت بزرگ ایران را به دشمن در صورت شرارت مجدد فراهم آورده و موجب خروج از وضعیت نه جنگ، نه صلح یا برداشته شدن سایه جنگ از کشور گردد. فهم چرایی و پیامدهای این دیدار و دستورات راهبردی صادره به فرماندهان عالی جنگ، مستلزم توجه بر فرامتنی است که زمینه‌ساز آن شده است. فرامتنی که در آن نکات و موضوعاتی مهم و تعیین‌کننده وجود دارد که مهم‌ترین آن‌ها عبارت‌اند از:

۱- رسیدن دشمن به موضع استیصال و درماندگی و تلاش برای جبران آن با تصاعد بحران و دست زدن به اقدامی جنون‌آمیز؛ ۲- رنگ باختن زمینه پیشبرد دیپلماسی با نقض توافق اسلام‌آباد توسط امریکا و اصرار بر تحمیل شرایط زیاده‌طلبانه و بدون مابه‌ازا مثل خروج یا رقیق‌سازی اورانیوم ۶۰ درصد و بازگشت بازرسان آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به ایران؛ ۳- تلاش و تکاپوی میانجی‌ها برای حفظ فضای گفت‌وگو و جلوگیری از جنگ مجدد؛ ۴- به‌کارگیری ادبیات تهاجمی و تهدید از سوی سرکردگان باندهای مافیایی و فاسد واشینگتن و تل‌آویو؛ ۵- تحرکات نظامی، افزایش تسلیحات و تجهیزات و نیروهای نظامی و گرفتن آرایش جنگی؛ ۶- سازماندهی، تجهیز و به‌کارگیری گروهک‌های تجزیه‌طلب و برانداز برای بی‌ثبات‌سازی و جنگ داخلی؛ ۷- تلاش ناموفق برای گشودن تنگه هرمز و استفاده مکرر و لورفته از جنگ رسانه‌ای برای کنترل قیمت نفت و ۸- نگرانی ترامپ و باند جنایتکار همراه او از بازتاب شکست‌های امریکایی در جنگ و چالش با ایران و تأثیرگذاری آن بر رفتار انتخاباتی امریکایی‌ها.

در چنین شرایطی امریکا تلاش کرده است با سیاست هراس و فشار، امتیازاتی راهبردی از ایران در میز دیپلماسی بگیرد و آن را برای وجاهت انتخاباتی به کار گیرد که با توجه به سابقه بدعهدی و بی‌اعتباری سنگین باند حاکم بر کاخ سفید، از سوی ایران رد شده است. آخرین شگرد آنان هم ارسال نامه معاون رئیس‌جمهور امریکا به سردار رضایی، دبیر شورای عالی امنیت ملی بوده که از محتوای آن به «هویج و چماق» یاد شده، که سیاستی لورفته است و وقتی توسط امریکا ارائه شود، بی‌اعتباری آن مضاعف هم می‌شود.

در این فرامتن که دشمن در شرایط بن‌بست راهبردی و استیصال قرار گرفته، احتمال حمله و شرارت مجدد او هم وجود دارد که لازم است، برای ممانعت از آن در مرحله اول و مقابله قدرتمندانه با آن و به‌وجود آوردن بازدارندگی معتبر و پایدار یا خروج کشور از سایه جنگ، راهبردها، عملیات‌ها، حتی راه‌کنش‌ها و شیوه‌های جنگی مناسب و مؤثر طراحی و تنظیم شود. دستورات راهبردی فرمانده معظم کل قوا در این شرایط را باید تدابیری هوشمندانه، خردمندانه و به‌هنگام برای نیل به بازدارندگی حداکثری در برابر هر سناریوی احتمالی پیش رو دید که با توکل به خدا و اطمینان به اقتدار نیروهای مسلح و ملت ایران پیاده و محقق خواهد شد.

گزیده خبر

سخنگوی سپاه:

ایران تصویر شکست ناپذیری امریکا را شکست

سخنگوی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی با اشاره به شکست تصویرسازی امریکا از توان اطلاعاتی خود اظهار کرد: امریکا در ذهن دنیا این تصویر را ایجاد کرده بود که یک سرویس اطلاعاتی فناورانه دارد و هیچ‌کس نمی‌تواند پایگاه‌های اطلاعاتی آن را کشف کند، اما ایران اسلامی این پایگاه‌ها را شناسایی و کشف کرد و مورد حمله قرار داد. دنیا فهمید که اطلاعات امریکا قابل شناسایی و ردیابی است و این یک شکست بزرگ برای این کشور محسوب می‌شود.

به گزارش تسنیم، سردار حسین محبی، سخنگوی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، در چهارمین همایش نماز سپاه ثارالله استان کرمان با بیان اینکه در حال جنگ با پلیدترین رژیم دنیا هستیم، اظهار کرد: مقاطعی از این جنگ را پشت سر گذاشته‌ایم و در این مراحل به پیروزی‌هایی دست یافته‌ایم. وی با اشاره به نخستین سطح پیروزی در این جنگ افزود: نخستین سطح پیروزی آن است که ما مانع رسیدن دشمن به اهدافش شدیم. دشمن با هدف ساقط کردن نظام جمهوری اسلامی و تجزیه ایران وارد میدان شد، اما در این هدف شکست خورد. سخنگوی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ادامه داد: دشمن امروز در باز کردن خلیج فارس و تنگه هرمز با مشکل مواجه شده است. معیار سنجش پیروزی و شکست دشمن، شناخت اهدافی است که دنبال می‌کرد و دشمن در اهداف خود در جنوب ایران شکست خورده و امروز به مذاکره و میانجیگری روی آورده است.

محبی با اشاره به دومین شکست دشمن در این جنگ گفت: دومین شکست، شکست راهبردی دشمن در مبنا و فلسفه حضور امریکا در منطقه و جهان است. امریکا مدعی بود که امنیت آزاد کشتیرانی و جریان انرژی را تأمین می‌کند، اما با وجود در اختیار داشتن بزرگ‌ترین نیروی دریایی جهان و چند دهه حضور در منطقه خاورمیانه، حتی نتوانست برای چند ساعت تنگه هرمز را باز کند. سخنگوی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، تصریح کرد: دنیا فهمید که امریکا کوچک‌تر از آن است که بتواند امنیت خلیج فارس و تنگه هرمز را تأمین کند.

محبی با اشاره به تناقض‌گویی‌های ارتش امریکا بیان کرد: دکترین ارتش امریکا بر ایجاد پایگاه در منطقه و وعده تأمین امنیت به کشورهای منطقه استوار بود، اما امروز این پایگاه‌ها توسط ایران تخریب شده و به عاملی ضد امنیت برای کشورهای میزبان تبدیل شده‌اند. امریکا حتی نتوانست امنیت پایگاه‌های خود را تأمین کند، چه برسد به اینکه بخواهد امنیت کشورهای منطقه را تأمین کند. وی با اشاره به شکست تصویرسازی امریکا از توان اطلاعاتی خود اظهار کرد: امریکا در ذهن دنیا این تصویر را ایجاد کرده بود که از یک سرویس اطلاعاتی فناورانه برخوردار است و هیچ‌کس نمی‌تواند پایگاه‌های اطلاعاتی آن را کشف کند، اما ایران اسلامی این پایگاه‌ها را شناسایی و کشف کرد و مورد حمله قرار داد. دنیا فهمید که اطلاعات امریکا قابل شناسایی و ردیابی است و این یک شکست بزرگ برای این کشور محسوب می‌شود.

محبی در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به رهنمودهای اخیر رهبر معظم انقلاب در جمع فرماندهان ارشد نظامی گفت: این رهنمودها باب جدیدی از جنگ را آغاز کرد و امروز نیروهای مسلح آماده‌تر از گذشته، آماده پاسخگویی قاطعانه به دشمن هستند. سخنگوی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی با اشاره به تأکید رهبر معظم انقلاب مبنی بر اینکه در جنگ با امریکا هیچ محدودیت جغرافیایی وجود ندارد، افزود: یک میدان وسیع برای آسیب زدن به دشمن و رسیدن به بازدارندگی کامل تعریف شده است. محبی با تشریح مفهوم بازدارندگی حداکثری بیان کرد: بازدارندگی حداکثری یعنی از این به بعد هیچ کشوری نتواند علیه ایران موضع سیاسی داشته باشد، چه برسد به اینکه طمع به خاک کشور داشته باشد. وی در پایان خاطرنشان کرد: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، شناسایی اهداف جدید و طراحی عملیات برای جغرافیای جدید را در دستور کار خود قرار داده است.

خبریک

هشدار دبیر شورای عالی امنیت ملی درباره آغاز هرگونه ماجراجویی امریکا

شاخ امریکا را خواهیم شکست

دبیر شورای عالی امنیت ملی، با تشریح اهداف نشست چهارجانبه تهران با حضور مقام‌های ایران، عربستان، پاکستان و ترکیه، تأکید کرد که مقاومت ملت ایران موجب تغییر نگاه کشورهای منطقه به نقش امریکا در تأمین امنیت شده است. وی با اشاره به آخرین وضعیت دیپلماسی با واشینگتن، شروط هفت‌گانه ایران، تحولات تنگه هرمز و موضوع هسته‌ای گفت: اگر جنگ آغاز شود، شاخ امریکایی‌ها را خواهیم شکست.

سردار سرلشکر محسن رضایی، دبیر شورای عالی امنیت ملی، در برنامه گفت‌وگوی ویژه خبری با بیان اینکه برای بسیاری از کشورهای منطقه ثابت شده که امریکا نه‌تنها امنیت‌ساز نیست، بلکه کانون ناامنی است، اظهار کرد: پیروزی‌های ملت ایران در جنگ‌های اخیر و شکست‌های سنگینی که امریکا متحمل شده، این پرسش را در منطقه ایجاد کرده است که نظم آینده غرب آسیا چگونه خواهد بود و چه کشورهایی مسئولیت تأمین امنیت آن را برعهده خواهند گرفت. وی افزود: اکنون این سؤال مطرح است که در صورت خروج احتمالی امریکا از منطقه، چه کشوری جایگزین آن خواهد شد، چین و روسیه یا کشورهای خود منطقه. دبیر شورای عالی امنیت ملی با اشاره به تحرکات امریکا و دیگر قدرت‌ها برای شکل‌دهی به ترتیبات امنیتی جدید در منطقه گفت: اگر صدای ملت ایران شنیده نشود، هیچ پیمانی پا نمی‌گیرد و هیچ اتحادی شکل نمی‌گیرد. بنابراین، ایران باید در هر ترتیبات امنیتی آینده منطقه جایگاه خود را داشته باشد.

■ نشست تهران برای شکل‌گیری نظم امنیتی منطقه

رضایی درباره نشست چهارجانبه تهران با حضور مقام‌های عربستان، پاکستان و ترکیه گفت: این کشورها خودشان درخواست کردند به ایران سفر کنند تا درباره ترتیبات منطقه‌ای گفت‌وگو شود. در این نشست، محور اصلی مذاکرات چگونگی شکل‌گیری نظم آینده منطقه بود. وی با اشاره به مواضع مقام‌های حاضر درباره رژیم صهیونیستی اظهار کرد: وزیر دفاع عربستان به من گفت اسرائیل پس از ایران به سراغ ترکیه و سپس عربستان خواهد رفت. همچنین ابراهیم کالین، رئیس سازمان‌های اطلاعاتی و امنیتی ترکیه، و عاصم منیر، فرمانده ارتش پاکستان، درباره تهدیدهای اسرائیل و نگرانی‌های خود از تحولات آینده منطقه صحبت کردند. رضایی افزود: در این نشست درباره اولویت دفاع از مسلمانان در برابر رژیم صهیونیستی، از جنوب لبنان و جنوب سوریه تا غزه و کرانه باختری، گفت‌وگو و مقرر شد نشست‌ها ادامه پیدا کند و وزیران خارجه این سه کشور نیز بار دیگر به ایران سفر کنند.

■ جنگ علیه ایران زندگی مردم جهان را تحت تأثیر قرار داد

دبیر شورای عالی امنیت ملی در بخش دیگری از سخنان خود به پیامدهای جنگ علیه ایران در اروپا و امریکا اشاره کرد و گفت: مکرون و صدراعظم آلمان در ابتدای حمله اسرائیل به ایران از این اقدام استقبال می‌کردند، اما اکنون از مشکلاتی سخن می‌گویند که این جنگ برای اروپا ایجاد کرده است. مکرون مشکلات خیابانی فرانسه را ناشی از جنگ علیه ایران می‌داند و آلمان نیز مشکلات اقتصادی خود را به این جنگ مرتبط کرده است. زلنسکی هم درباره افزایش قیمت گازوئیل به تنگه هرمز اشاره کرده است. رضایی تصریح کرد: هیچ فرد و خانواده امریکایی نیست که از حمله به ایران ضرر نکرده باشد، حتی درآمد ثروتمندان امریکایی نیز کاهش پیدا کرده است. هزینه سوخت، بنزین و وسایل گرمایشی برای مردم افزایش یافته و این جنگ زندگی مردم جهان را تحت تأثیر قرار داده است.

■ نتیجه پایان جنگ باید جرئت حمله به ایران را سلب کند

رضایی درباره آخرین وضعیت دیپلماسی با امریکا گفت: بیش از یک ماه است که روند دیپلماتیک اخیر آغاز شده و به دلیل درخواست‌های مکرر امریکایی‌ها برای مذاکره، شروط خود را از طریق واسطه‌هایی از جمله پاکستان و قطر اعلام کردیم. موضع ایران روشن بود تا زمانی که این شروط اجرا نشود، مذاکره‌ای انجام نخواهد شد و تنگه هرمز نیز باز نمی‌شود. وی با اشاره به پاسخ‌های دریافتی از امریکا اظهار کرد: پاسخ نخست امریکایی‌ها قانع‌کننده نبود، زیرا اجرای شروط ایران را تا حدودی رقیق کرده و موضوعاتی را که باید در مراحل بعدی مطرح می‌شد، جلو انداخته بودند. پس از آن، با تلاش میانجی‌ها و سفر عاصم منیر و هیئت قطری به تهران، پیشنهاد دوم ارائه شد که بهتر از پیشنهاد نخست بود، اما ایران با توجه به احتمال حمله مجدد امریکا، با خوش‌بینی برخورد نکرد. به امریکایی‌ها اعلام شد که ایران به آن‌ها مشکوک است زیرا ممکن است وارد مذاکره شوند و پس از انتخابات دوباره به ایران حمله کنند.

پس از این پیام، پاسخ سوم امریکا دریافت شد که شفاف‌تر بود و نشان می‌داد امریکایی‌ها آمادگی پذیرش هفت شرط ایران را دارند. وی با بیان اینکه برخی ابهامات از سوی ایران مطرح و پاسخ‌هایی به آن‌ها دریافت شده است، گفت: این پاسخ‌ها به آقای عراقچی ارائه شد و اکنون گفت‌وگوها در دور جدید آغاز شده است. ما دیپلماسی را جدی می‌دانیم، اما به هیچ‌وجه از حقوق ملت ایران عقب‌نشینی نمی‌کنیم. رضایی تأکید کرد: اگر امریکا در اینجا تنبیه نشود، فردا هر کشور دیگری تصور می‌کند که می‌تواند به ایران حمله کند بدون اینکه هزینه‌ای بپردازد. جنگ باید به گونه‌ای پایان پیدا کند که هیچ کشوری جرئت حمله به ایران را نداشته باشد.

■ اگر جنگ آغاز شود شاخ امریکا را می‌شکنیم

دبیر شورای عالی امنیت ملی در پاسخ به پرسشی درباره توانمندی‌های نظامی ایران گفت: می‌گویند ایران یک چیزی دارد؛ بله، ما یک چیزی داریم و اگر جنگ آغاز شود، شاخ‌های امریکا را می‌شکنیم. رضایی با اشاره به آمادگی نیروهای مسلح اظهار کرد: نیروهای مسلح ما در آمادگی بسیار خوبی قرار دارند. موشک‌های ضدناو خود را بالای سر ناو جرج واشینگتن آزمایش کردیم و امروز با قدرت در تنگه هرمز حضور داریم. دبیر شورای عالی امنیت ملی با تأکید بر اینکه امنیت ملی هر ایرانی خط قرمز است، گفت: هیچ عاقلی در دنیا درباره امنیت ملی کشور خود سهل‌انگاری نمی‌کند. ما اجازه نمی‌دهیم امنیت ملی ایران تضعیف شود. در این مسیر هزینه‌هایی پرداخت شده و زندگی مردم با سختی‌هایی همراه بوده است، اما دستاوردهای به‌دست‌آمده با این سختی‌ها قابل مقایسه نیست. وی افزود: اگر دشمن اشتباه دیگری انجام دهد، باید منتظر ضربه‌های هولناک نیروهای مسلح و دفاعی افتخارآمیز بود.

■ مدیریت ایران بر تنگه هرمز در شروط جدید

رضایی درباره تفاوت شروط هفت‌گانه فعلی با تفاهم‌نامه اسلام‌آباد گفت: در تفاهم‌نامه اسلام‌آباد درباره تنگه هرمز از ترتیبات ایرانی و رعایت حقوق بین‌الملل صحبت شده بود که امکان تفسیرهای مختلف را ایجاد می‌کرد، اما در شروط جدید، راهگذر مشترک ایران و عمان که به تصویب دو کشور رسیده است، ثبت بین‌المللی خواهد شد و مدیریت ایران بر این تنگه و آبراه وجود خواهد داشت. درباره دریافت وجوه عبور از تنگه هرمز نیز ابتکارهایی در نظر گرفته شده تا در صورت توافق، این مبالغ مانند گذشته به شکل نسیه نباشد. همچنین در شروط جدید، موضوع راستی‌آزمایی و ضمانت اجرایی مورد توجه قرار گرفته است. دبیر شورای عالی امنیت ملی تأکید کرد: هیچ تغییری در شروط هفت‌گانه ایران ایجاد نشده و همه آن‌ها باید اجرا شوند. برخی از این شروط خود دارای دو یا سه زیرشرط هستند. اکنون منتظر آخرین پاسخ امریکایی‌ها هستیم و بازگشایی تنگه هرمز را منوط به اجرای این شروط و تأمین منافع ایران می‌دانیم.

■ گروسی مزدور صهیونیست‌هاست

رضایی با اشاره به موضوع مذاکرات هسته‌ای گفت: اگر قرار باشد وارد بحث هسته‌ای شویم، ابتدا حقوق خود را مطرح می‌کنیم. هر کشوری که عضو پیمان ان‌پی‌تی باشد، حقوقی دارد و ایران نیز باید بتواند از این حقوق استفاده کند، از جمله حق مبادلات هسته‌ای با کشورهای دیگر در زمینه دانش فنی. وی با انتقاد از عملکرد رافائل گروسی، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، گفت: به اعتقاد من، گروسی مزدور رژیم صهیونیستی است و مشکلات هسته‌ای ما از زمان او آغاز شد. در بیش از ۲۰ سال گذشته بازرسی‌های گسترده‌ای از ایران انجام شده و اسناد و مدارک زیادی وجود دارد که نشان می‌دهد فعالیت‌های هسته‌ای ایران انحرافی از مسیر صلح‌آمیز نداشته است. وی همچنین درباره نامه جی‌دی ونس، معاون رئیس‌جمهور امریکا، اظهار کرد: این نامه از طریق واسطه امریکایی به وزارت امور خارجه تحویل شد و آقای عراقچی آن را برای من فرستاد. نامه را مطالعه کرده‌ام، اما هنوز پاسخی به آن نداده‌ام. لحن این نامه نسبت به نامه قبلی ترامپ به رهبر شهید انقلاب به‌طور کامل تغییر کرده است و این نشانه خوبی از تثبیت پیروزی و اقتدار ملت ایران است.

رضایی درباره احتمال تغییر دکترین هسته‌ای کشور نیز گفت: ملت ایران مطالباتی درباره تغییر دکترین هسته‌ای دارند، اما تاکنون تصمیم جدیدی در دولت و حکومت در این زمینه گرفته نشده است. این بحث مطرح است که در صورت وقوع جنگ دوباره، آیا باید همان دکترین سابق ادامه پیدا کند یا خیر؟ با این حال، هنوز تصمیم رسمی اتخاذ نشده است و نمایندگان مجلس نیز اقدامات مقدماتی را انجام می‌دهند.

■ هم‌صدایی در ارکان نظام

دبیر شورای عالی امنیت ملی با اشاره به ساختار تصمیم‌گیری کشور گفت: جنگ اخیر نشان داد ساختار جمهوری اسلامی فراتر از اشخاص است و با تغییر افراد دچار اختلال نمی‌شود. امروز رئیس‌جمهور، رئیس مجلس، رئیس قوه قضائیه، اعضای شورای عالی امنیت ملی و فرماندهان نیروهای مسلح در موضوع جنگ، دیپلماسی و شکستن محاصره اقتصادی هم‌صدا هستند. رضایی تصریح کرد: دیپلماسی دوران جنگ برعهده شورای عالی امنیت ملی است و در خارج از دوران جنگ، دولت و وزارت امور خارجه این مسئولیت را برعهده دارند. رئیس شورای عالی امنیت ملی رئیس‌جمهور است و وزیر امور خارجه و فرماندهان نیروهای مسلح نیز در این شورا عضویت دارند.

■ انسجام ملی کمتر از موشک‌ها نیست

رضایی در پایان با تأکید بر ضرورت حفظ وحدت ملی گفت: وحدت و انسجام ملی کمتر از موشک‌های ما نیست و نباید آن را تنها به عرصه سیاسی محدود کنیم بلکه این وحدت باید وارد اقتصاد، کارآفرینی و مسائل فرهنگی نیز شود. وی با درخواست از مردم برای توجه نکردن به دوقطبی‌سازی‌ها افزود: امروز مسئولان کشور پشت سر رهبری انقلاب هم‌صدا هستند. اطلاع‌رسانی و انسجام اجتماعی نیز از مؤلفه‌های مهمی است که دشمن را به ناامیدی می‌کشاند. دبیر شورای عالی امنیت ملی در پایان با اشاره به تغییر مثبت افکار عمومی جهان نسبت به ایران و وضعیت مقاومت در لبنان و یمن، بر ضرورت حفظ و تقویت اقتدار و دستاوردهای ملت ایران تأکید کرد.

گفت‌وگو
فائزه سادات یوسفی

کارشناس مسائل سیاسی در گفت و گو با «جوان»:

ایران قواعد جنگ بعدی را تغییر می‌دهد

تحرکات سیاسی و نظامی ایران نشان می‌دهد که الگویی جدید از جنگ، که بخشی مهم از آن را ابهام راهبردی و توسعه غیرقابل پیش‌بینی اهداف تشکیل می‌دهد، طراحی شده است. سخنان اخیر رهبر گران‌قدر انقلاب در دیدار فرماندهان ارشد نظامی از نوع جدیدی از ابتکار عمل راهبردی در پاسخگویی به هر نوع تجاوز دشمن حکایت دارد که طبق آن عدم محدودیت جغرافیا و وجود انواع دارایی‌های مادی و غیرمادی دشمن امریکایی ـ صهیون در بانک اهداف، بخش جدایی‌ناپذیر آن خواهد بود. در همین باب، احسان صالحی، کارشناس سیاسی در گفت و گو با «جوان» معتقد است که این تدبیر رهبر حکیم انقلاب نشان‌دهنده یک دلالت مدیریتی برای اداره کشور در همه سطوح است. صالحی در توضیح این موضوع گفت، دیدار سه فرمانده ارشد نیروهای مسلح با رهبر معظم انقلاب در ادامه سلسله دیدارهای مقام‌های ارشد کشور در دو هفته گذشته و در شرایطی که برآوردها حاکی از احتمال آغاز دور جدید جنگ‌افروزی دشمن است، نشان می‌دهد رهبری در حال تحکیم بخش‌های سیاسی و نظامی کشور است. با وجود شرایط خاص حفاظتی در این دو هفته دیدارهای رئیس مجلس، دبیر شعام و فرماندهان ارشد نیروهای مسلح با رهبر معظم انقلاب برگزار شده است. همچنین ممکن است دیدارهای دیگری نیز انجام شده باشد اما رسانه‌ای نشده باشد. به نظر می‌رسد از این دیدارها دو هدف عمده دنبال می‌شود؛ اول، بررسی شرایط در هر حوزه مأموریتی و دوم، آمادگی برای شرایط ویژه. همچنان که همین آمادگی‌های قبلی و تدارکات رهبر شهید بود که با وجود شوک سنگین ضربه اول در روز ۹ اسفند، سازمان سیاسی و نظامی کشور توانست خود را حفظ کند و با پیوند خوردن به دفاع ملی و میهنی مردم و رزمندگان، دشمن را در ساعات و روزهای طلایی حمله ناکام بگذارد. اما آنچه از جزئیات سخنان رهبر انقلاب از دیدار فرماندهان بیرون آمده است نشان می‌دهد در جنگ احتمالی پیش رو، سطح آمادگی‌ها صرفاً دفاعی نیست بلکه ایران در پی رونمایی از الگوی جدیدی از جنگ و تهاجم است.

به گفته صالحی، بر اساس فرامین رهبری در این دیدار که علی‌القاعده بخش زیادی از آن منتشر نشده و می‌توان مطمئن بود شگفتانه‌ها و جزئیات تعیین‌کننده‌ای در بخش محرمانه دیدار وجود دارد، ایران بنا دارد در صورت حملات جدید، جغرافیای درگیری را حتی به خارج از منطقه توسعه دهد و اگر جنگ ۴۰ روزه جنگی منطقه‌ای بود جنگ احتمالی تابع محدودیت‌های منطقه‌ای نیست و ایران به سمت مقابله با مبدأ تهدید در نقاطی فراتر از منطقه خواهد رفت. این هشداری مهم برای کشورهای متحد امریکا و رژیم صهیونیستی در جنگ علیه ایران است. دبیرکل ناتو چندی قبل گفت ۵ هزار پرواز جنگنده علیه ایران از پایگاه‌های ناتو در کشورهای اروپایی انجام شد. مطابق دستور فرمانده کل قوا مبنی بر پاسخ به هر نوع تهدید و در هر سطح بدون محدودیت جغرافیایی، پاسخ ایران می‌تواند پیامدهای جدی علیه همکاران متجاوز در پی داشته باشد. صالحی اضافه کرد: «هشدار رهبر معظم انقلاب درباره تعیین شرایط پایان جنگ به این معناست که در دور جدید تنش، پایان جنگ طبق الگو و زمان‌بندی دشمن پیش نخواهد رفت؛ همچنان که در جنگ ۴۰ روزه نیز این‌گونه پیش نرفت و امریکایی‌ها از هفته دوم که طرح ۱۵ ماده‌ای آتش‌بس را ارائه دادند، تا هفته ششم موفق به آتش‌بس بر اساس زمان‌بندی خود نشدند. نکته دیگر در فرامین رهبری، به‌روزرسانی اهداف مادی و غیرمادی دشمن است. ضرباتی که ایران در جنگ ۴۰ روزه به دشمن وارد کرد بسیار اساسی و خارج از محاسبات آن‌ها بود. با وجود سانسور گسترده تصاویر ماهواره‌ای و زمینی، هنوز هر چند هفته یک بار گزارشی از خسارات جدی به تأسیسات حیاتی و راهبردی امریکا در پایگاه‌های آن در کشورهای جنوب خلیج فارس منتشر می‌شود. در حدود هشت ماه گذشته فهرست اهداف جدید به‌روز شده است. بر مبنای دستور رهبری، اهداف غیرمادی اعم از اقدامات لازم در زمینه سایبری و امنیتی نیز باید در دستور کار باشد. البته از مهم‌ترین اهداف غیرمادی زیر ضرب رفته در این جنگ، حیثیت و اعتبار امریکا بوده است که خسارت وارد شده بر آن کمتر از خسارت‌های مادی نبوده است و تکانه‌های این بی‌اعتباری اکنون در امریکا و شکست قریب‌الوقوع حزب جمهوریخواه در انتخابات میان‌دوره‌ای تا اروپا و اعتراف صدراعظم آلمان و سایر مقام‌های اروپایی به خسارات مالی ۱۰۰ میلیارد دلاری ناشی از جنون جنگ ترامپ تا متحدان امریکا در غرب آسیا و تلاش آن‌ها برای ایجاد اتحادها و پیمان‌های جدید امنیتی و تا حتی شرق آسیا و نگرانی‌های جدی متحدان امریکا در آن منطقه به وضوح مشاهده می‌شود».

از حاشیه تا متن

ستون دوشنبه‌ها

تقی دژاکام
روزنامه‌نگار

این پازل تکه‌های دیگر هم دارد

بهمن سال پیش، درست یک ماه پیش از آغاز جنگ امریکا و اسرائیل علیه ایران، رهبر شهید انقلاب طی سخنانی صریح اعلام کرد: «آن‌ها [امریکایی‌ها] قبلاً هم برای ترساندن ملت ایران، می‌گفتند "همه گزینه‌ها روی میز است" و البته بدانند که اگر این‌بار جنگی راه بیندازند، "جنگی منطقه‌ای" خواهد شد.» بسیاری تصور کردند این تهدید، از نوع بلوف‌های رایج میان سیاستمداران است، اما وقتی ماه بعد ایالات متحد امریکا و اسرائیل به کشورمان حمله کردند، به‌سرعت رادارهای فوق پیشرفته و انبارهای تسلیحات و اقامتگاه‌های سربازان و افسران امریکایی در کشورهای منطقه در آتش خشم مجاهدان ایران اسلامی سوخت و به تلی از خاکستر تبدیل شد. و معلوم شد که آن تهدید، نه یک «بلوف سیاسی» رایج، که یک «وعده صادق» بود. دو روز پیش نیز خبر دیدار فرماندهان عالی نظامی کشور با فرمانده کل قوا، تعابیر و در حقیقت تهدیدات جدید و مهمی از سوی رهبر انقلاب اسلامی داشت که به‌سرعت در رسانه‌های مهم دنیا بازتاب پیدا کرد. در این دیدار آیت‌الله خامنه‌ای موارد متعددی را به فرماندهان عالی نظامی کشور یادآور شدند که از جمله آن‌ها تقویت معماری اطلاعات نظامی، به‌روزرسانی بانک اهداف مادی و غیرمادی دشمن امریکایی صهیونی و بهره‌مندی از فناوری‌های نوین برای رشد توانمندی‌های روزآمد دفاعی و امنیتی کشور است. اما مهم‌ترین نکته این دستورات به فرماندهان کشور این بود که «هر سطح و نوعی از تهدید باید با پاسخ فوری و اثرگذار و بدون محدودیت جغرافیایی روبه‌رو شود.» در حقیقت رهبر انقلاب با به‌روزرسانی تهدید رهبر شهید، تصریح کردند که پاسخ ایران به جنگ و ترور دشمن، دیگر منطقه‌ای هم نخواهد بود و محدودیت جغرافیایی نخواهد داشت. معنی دوم این دستور مهم این است که دیگر محدودیت اعلامی رهبر شهید برای برد موشک‌ها و حملات ما برداشته شده است و تمام دارایی‌های مادی و غیرمادی دشمن در هر جا جزو اهداف قطعی پاسخ ایران خواهد بود. حالا دشمن می‌داند و تجربه کرده است که تهدیدات صریح رهبر انقلاب، حتماً یک «وعده صادق» دیگر را در پی دارد و باید گیرنده‌هایش را خیلی دقیق تنظیم کند تا اشتباهی از او سر نزند و اگر سر بزند حتماً و قطعاً باید خود را برای نابودی اهداف جدید و به‌روزرسانی شدهٔ ایران آماده کند. آنچه آمد بدیهیاتی برگرفته از تجارب جنگ هشت ماهه اخیر است، اما پیام خبر روز شنبه نکات نهفته دیگری هم دارد که لازم است کمی روشن‌تر بیان شود، از جملهٔ آن‌ها اینکه وقتی برد موشک‌ها و اهداف ما از منطقه به اهدافی بسیار دورتر به‌روزرسانی می‌شود، این اتفاق برای برخی تصمیمات و حتی فتواهای دیگر رهبر شهید نیز می‌تواند بیفتد، از جمله ساخت بمب اتمی. این اتفاق مغایرتی با فقه پویای اسلامی ندارد که مبتنی بر مسائل مستحدثه و شرایط جدید زمانه است و در تاریخ علمای ما هم نمونه‌های فراوانی دارد، از جمله تحریم تنباکو و تعطیلی سه‌ساله حج واجب و موارد فراوانی از این دست. این را از نامه اخیر ده‌ها تن از علما و فقهای بزرگ کشور به رهبر انقلاب هم می‌توان دریافت. جالب اینکه دونالد ترامپ ناخواسته به تأثیر جدی بازدارندگی این اتفاق محتمل اعتراف کرده است؛ او که در اکثر سخنان خود با بدترین تعابیر از مردم ایران یاد کرده و فحاشی‌های فراوانی به مردم ایران داشته است، که خود لایق آن هاست، اخیراً گفت: «اگر آن‌ها بمب اتم داشته باشند، ما مجبوریم به آنها "جناب" بگوییم.»

سردار محسن رضایی نیز در گفت‌وگوی تلویزیونی اخیر خود تغییر دکترین هسته‌ای کشور را در صورت حمله مجدد دشمن محتمل دانست. در حقیقت، دیدار اخیر فرماندهان عالی نظامی با فرمانده معظم کل قوا، دستورات مهم و جدیدی که ایشان در این دیدار صادر کردند، اظهارات دبیر و نماینده رهبر انقلاب در شورای عالی امنیت ملی کشور درباره احتمال تغییر دکترین هسته‌ای کشور تکه‌هایی از یک پازل جدید است که در صورت وقوع جنگ جدید بسیار معنادار خواهد شد. این پازل البته تکه‌های دیگری هم دارد که خوب است گیرندگان محترم و نامحترم مختلف به آن توجه کنند. این پیام در زمانی ارسال شد که میانجیگران مختلف به ایران و منطقه سرازیر شده‌اند تا به دست‌وپا افتادن ترامپ را نشان دهند. و پس از چند روز از پیام قبلی فرمانده کل قوا است که مسئولان عالی کشور را موظف کرده است که حالت بلاتکلیفی و وضعیت نه جنگ نه صلح را پایان دهند. حالا این تکه‌ها، پازل ما را کامل و تکمیل می‌کنند: ما جنگ‌طلب نیستیم اما کاملاً آماده جنگ جدید با اهداف به‌روزرسانی شده در فراسوی منطقه هستیم. ما با مذاکره هم البته مخالفتی نداریم اما این مذاکره باید حتماً هفت شرط قطعی ایران را برآورده کند و ملت ایران به حقوق مسلم خود برسد. حالا این امریکا و دونالد ترامپ است که باید تصمیم بگیرد. البته او خیلی هم فرصت ندارد و انتخابات میان‌دوره‌ای هم نزدیک است. نظرسنجی‌ها هم وضعیت حزب جمهوری‌خواه را در هر دو مجلس سنا و نمایندگان خراب نشان می‌دهد. او اگر تاجر خوبی باشد حتماً از این فرصت اندک استفاده می‌کند تا از ورشکستگی تاریخی خود و حزب خود و البته مردم امریکا جلوگیری کند. این دیگر بستگی به این دارد که تاجر مزبور، عقل هم داشته باشد یا نه.

سرمقاله

توهم دانایی پسینی!

■ ادامه از صفحه یک

گفتن اینکه سیاست بازدارندگی شکست خورد، تبیین نیست، توصیف است. در تبیین باید چرایی ساز و کار شکست را نشان داد. اینکه مرتب بگویند باید پاسخ سخت‌تری می‌دادیم، خاصیتی ندارد. تبیین آن است که نشان دهیم آن پاسخ سخت‌تر چه اثری بر محاسبات دشمن یا واکنش او می‌گذاشت. در سوریه شکست خوردیم؟ آیا عوامل داخلی، منطقه‌ای، نظامی و بین‌المللی آن را می‌دانید؟ و آیا شما در ذهن خود از ما اسطوره‌ای بدون شکست ساخته‌اید؟! اینکه بگوییم باید بمب هسته‌ای می‌ساختیم، بدون محاسبه‌ی هزینه‌ها، پیامدها، موانع و آثار راهبردی آن سطح مناظره‌های تلویزیونی را تنزل می‌دهد. تحلیلگران سیاسی و جامعه‌شناس ما عموماً سر و کارشان با اطلاعات «قرضی» از این و آن یا از شبکه‌های خارجی است. کافی است چندی پای سخنان ایشان بنشینید تا بنگرید که اطلاعات آنان از موشک و توان نظامی و مسائل دیپلماسی چقدر متکی به تلگرام (برای اصلاح‌طلبان) و ایتا (برای اصولگرایان) و شبکه‌های خارجی برای هر دو دسته است. این چیزها برای آنان صلاحیت نمی‌آورد. سرمایه‌ی این عده «لغت» است، یعنی به‌سادگی اصطلاحات نظری را به جای شواهد، اطلاعات معتبر، و توانایی تبیین به کار می‌گیرند. مشتی لغت در اختیار دارند که آن را طلبکارانه بر سر نظام می‌کوبند: «باید توضیح دهند که چرا در سوریه شکست خوردیم»، «باید توضیح داده شود که چرا پاسخ‌های ما به حملات دشمن بازدارنده نبوده است»، «باید بدانیم چرا بازدارندگی هسته‌ای ایجاد نکردیم»، «باید گفته شود چه کسی آتش‌بس را پذیرفت، چون وزیر خارجه گفته است در شب قبولی آتش‌بس دوازده‌روزه در به‌در دنبال رئیس جمهور و شعام می‌گشته است». اگر منتقد مدعی است که سیاست بازدارندگی کشور در یک دوره‌ی مشخص اشتباه بوده، باید زنجیره‌ی تصمیم‌گیری و سطوح مسئولیت را مشخص کند. تصمیمات راهبردی را نمی‌توان بدون بررسی ساختار تصمیم‌گیری و توزیع اختیار، به اشخاص خاص نسبت داد. تصمیمات اینچنینی فردی نیست، عموماً جمعی و در شرایط دشوار زمان و مکان گرفته می‌شود. نمی‌توان با معرفتی که پس از وقوع حوادث به دست آورده‌ایم، به‌آسانی درباره عقلانیت تصمیماتی داوری کنیم که در شرایط دشوار، با اطلاعات محدود و در برابر گزینه‌های پرشمار گرفته شده است. منتقد برای اثبات خطای یک تصمیم، بیشتر از هر چیز باید نشان دهد در شرایط واقعی تصمیم‌گیری، چه گزینه‌ی بهتری وجود داشته و چرا آن گزینه از احتمال موفقیت بیشتری برخوردار است. اینکه فرد تصور می‌کند چون پس از وقوع یک حادثه می‌تواند برای آن تبیینی بسازد، پس از ابتدا نیز می‌توانسته است مسیر درست را تشخیص دهد، همان «توهم دانایی پسینی» است. دنیا می‌گوید «ایران جنگ را برده است». بردن جنگ بازدارندگی ماست. خطاهایی هم داشته‌ایم. چه کسی خطا ندارد؟! «غم چو بینی در کنارش کش چو عشق/ از سر ربوه نظر کن در دمشق». از بالا به آنچه به دست آورده‌ایم نگاه کنید.